

Wille Rydman wr

Kirjallinen kysymys kansainvälisen suojelun aseman poistamisesta törkeisiin rikoksiin syylistyneiltä ja turvallisuutta vaarantavilta henkilöiltä

Eduskunnan puhemiehelle

Pääministeri Juha Sipilän hallitus uudisti törkeisiin rikoksiin syylistyneiden ulkomaalaisten karkottamismenettelyä koskevaa lainsäädäntöä vuonna 2018. Vuoden 2019 alusta asti törkeisiin tai toistuviin rikoksiin syylistynyt oleskeluluvalla Suomessa asuva henkilö on voitu karkottaa maasta. Nykyinen lainsäädäntö ei kuitenkaan mahdollista samaa menettelytapaa kansainvälisen suojelun piiriin kuuluviin henkilöihin.

Pakolaisaseman saaneen tai toissijaista suojelua saavan henkilön oleskeluvan peruuttaminen edellyttää, että suojeluasema ensin lakkautetaan tai peruutetaan. Henkilön toissijainen suojeluasema voidaan lakkauttaa, jos tämän aseman myöntämiseen johtaneet olosuhteet ovat lakanneet olemasta tai muuttuneet siinä määrin, ettei suojelua enää tarvita. Peruuttaminen voi tulla kyseeseen ainoastaan silloin, kun asemaa ei olisi alun perin pitänyt lainkaan tunnustaa.

EU:n määritelmädirektiivi (2011/95/EU) on pantu Suomessa kansallisesti täytäntöön 1.7.2014 voimaan tulleealla ulkomaalaislain muutoksella. Kyseinen määritelmädirektiivi mahdollistaisi pakolaisaseman tai toissijaista suojelua saavan ulkomaalaisen oleskeluluvan peruuttamisen tietyissä tilanteissa rikos- ja turvallisuusperusteella. Suomessa ei ole kuitenkaan direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä otettu määritelmädirektiivin mahdollistamaa pakolaisaseman peruuttamista, lakkauttamista tai uusimatta jättämistä osaksi kansallista lainsäädäntöä. EU- ja kansainväliset sopimukset mahdollistaisivat myös maahantulokiellon määrittämisen erillisellä päätöksellä ilman mahdollisuutta palata Suomeen sellaisen ulkomaalaisen kohdalla, joka on uhka yleiselle järjestykselle tai turvallisuudelle taikka kansalliselle turvallisuudelle.

Eduskunnan hallintovaliokunta totesi mietinnössään HaVM 29/2020 vp, että "riski siitä, että törkeään rikokseen syylistyminen voi johtaa kansainvälisen suojeluaseman menettämiseen ja tätä kautta mahdollisesti maasta poistamiseen, saattaa osaltaan ennaltaehkäistä tällaisia rikoksia" ja että "määritelmädirektiivi on syytä saattaa Suomessa voimaan tältäkin osin". Kyseisen mietinnön pohjalta eduskunta myös hyväksyi 12.2.2021 lausuman, jossa edellytettiin, että hallitus "huolehtii seksuaalirikoksiin ja törkeisiin rikoksiin syylistyneiden ulkomaalaisten nopeasta ja tehokkaasta maasta poistamisesta". Tuoreemmassa, sisäisen turvallisuuden selontekoa käsitelleessä mietinnössään HavM 19/2021 vp hallintovaliokunta totesi turvallisuusperusteilla tehtävästä suojeluaseman poistamisesta, että "kansainvälisten sopimusten ja voimassa olevan EU-sääntelyn on

Kirjallinen kysymys KK 468/2022 vp

arvioitu mahdollistavan ulkomaalaislain säännösten muuttamisen esimerkiksi siten, että kansainvälisen suojelun asema voidaan kansallisen turvallisuuden vaarantumisen perusteella poistaa."

Pääministeri Sanna Marinin hallitus ei kuitenkaan ole vielä ryhtynyt toimiin asian johdosta. Sisäministeri Maria Ohisalo on nimenomaisesti vielä vahvistanut, ettei kansainvälisen suojeluaseman poistamiseen liittyviä lainsäädäntömuutoksia EU:n määritelmädirektiivin mahdollistamalla tavalla ole valmisteilla. Muutos ei myöskään vaikuta sisältyvän syyskuussa julkaistuun loppuvuorokauden lainsäädäntösuunnitelmaan, vaikka eduskunta on sitä edellyttänyt.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi pääministeri Sanna Marinin hallitus ei ole edistänyt hanketta kansainvälisen suojelun aseman poistamisesta törkeisiin rikoksiin syyllistyneiltä henkilöiltä ja

nmllä aikataululla hallitus tuo eduskuntaan lakiesityksen EU:n määritelmädirektiivin mahdollistamasta kansainvälisen suojeluaseman lakkauttamisesta vakavaan rikokseen syyllistyneiltä ja maamme turvallisuutta vaarantavilta henkilöiltä?

Helsingissä 15.9.2022

Wille Rydman wr